

יום שיא
עצמאות עם משמעות
מערכי פעילות מפורטים
חטיבה ותיכון

פתיחת היום

משך הזמן: 45 דקות.

מיקום: בכניסה לבית הספר ובאולם גדול שאפשר לכנס בו את כל השכבה.

ציוד והכנות:

תחפושות הרצל (זקן, מקטורן שחור, צילינדר) ובן גוריון (פאה, בגדי חאקי או חולצת כפתורים, מגילת העצמאות).

מהלך הפעילות:

בהגעה לבית הספר (בפתח בית הספר/השכבה):

בפתיחת היום שני מדריכים מחופשים להרצל ולבן גוריון מקבלים את פני הילדים בכניסה לכיתות/לבית הספר ומחלקים להם מדבקות "עצמאות עם משמעות".

בית הספר מאורגן עם קישוטים, שרשראות דגלים, באנרים וברקע שירי ארץ ישראל שמושמעים כבר מהבוקר, ליצירת האווירה המתאימה.

שאלות פתיחה למדריכים המחופשים:

ברוכים הבאים לעצמאות עם משמעות! (מחלקים מדבקות)

הרצל

תגידו, מה אתם אומרים? אני הצלחתי בחזון?

זה עדיין אגדה?

אתם בכלל ציונים? יש דבר כזה?

מה זה בכלל ציוני היום?

האם כל זה היה כדאי?

האם המדינה באמת חשובה לכם?

למה?

אנחנו באמת חברת מופת?

האם כל היהודים באמת עלו לארץ?

מה התרבות השלטת במדינה?

רגע... לפני הכול – איזו שפה אתם מדברים כאן?

מה עם יהודים דתיים? יש עוד כאלו? שומרים עליהם בבתי הכנסת שלהם?

איך נראית שבת במדינה היהודית?

מה קרה לדגל 7 הכוכבים?
האם אנחנו מדינה סוציאליסטית?
האם העיר העברית המודרנית היא הבירה? מה ירושלים? אתם רציניים?
האם הספר שלי, אלטנוילנד, נלמד בבתי הספר?

בן גוריון

אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינת יהודית...
רגע... המדינה עוד יהודית בכלל?
בארץ ישראל... רגע, היא עדיין בארץ?
היא מדינת ישראל – המדינה עוד קיימת?
יש לה משמעות היום כמו אז?
מה אתם אומרים – מגילת העצמאות עוד רלוונטית היום?
הייתם משנים שם משהו?
ומה עם הצבא שהקמתי? עדיין צריך אותו, את צה"ל?
ומה עם כור ההיתוך?
מה עם מפא"י?
אני מקווה שבגין כבר לא בסביבה...
והקיבוצים שלנו? עדיין מובילים את המדינה? סליחה, מה טייקונים בבקשה?
ואיך שדה בוקר היום?
ואיך הנגב? יש גידולים? התיישבות? תעשייה? האם רוב הציבור שם?
מה עם הפלמ"ח – הם עדיין מושלים בצבא?
ואיך זוכרים אותי?
אה – ומה עם הבית שלי בתל אביב? עדיין קיים? מבקרים שם היום?

תחנת פתיחה (בפורום שכבתי באולם, כ-10 דקות):

א. מדריך נכנס בתחפושת בן גוריון, בידיו עט ומגילת קלף.

בן גוריון נכנס לבמה, וכאילו לא שם לב לקהל, חושב, מגרד בראש, מתקן ומשנה את הטקסט. מחפש מקום להישען עליו בכתיבה, מנער את העט... פתאום הוא מבחין בקהל. מופתע.

אוה, בוקר טוב לכם, ברוכים הבאים. או אולי זה ברוכים הנמצאים? אני מוטרד כל כך מהמשימה שלי, אינני מוצא את המילים הנכונות. והמשימה חשובה כל כך!

אתם יודעים מה זה? (מראה את מגילת העצמאות, הילדים עונים "מגילת העצמאות")

– לא!!! הרי כבר יש לנו עצמאות! איפה אתם חושבים שאתם חיים, בשנות הארבעים? הרי מדינת ישראל כבר תכף בת שבעים!

ציונות עם משמעות

מי אני? אני בטוח שכולכם מזהים אותי מן הקטע המפורסם שלי – "אנו מכריזים בזאת..." מה, לא? אולי בפרופיל אני נראה יותר מוכר? מלמטה? (מראה את עצמו מכל הכיוונים). היה לי כזה מיקרופון, מיושן יותר... נו, טוב, לא נורא, היום תכירו.

בכל מקרה, אני צריך לכתוב כאן (מצביע על המגילה) את ההמשך. כן, ה-ה-המשך.

אתם מבינים, אני שוכב לי בנחת בקבר בן גוריון בשדה בוקר ומעליי אני שומע את האנשים מתלחשים: נו, מה בן גוריון היה חושב היום, הוא בטח מתהפך בקברו – הציונות בצרות, הנוער בורח לברלין, מעמד הביניים ישן באוהלים, ילדים לא רוצים להתגייס, כולם כל היום כותבים סטטוסים בפייס, כוכב נולד לאח הגדול, קאסמים מעזה, בריחת המוחות... ואני – מה אתם חושבים – כשאני שומע דברים כאלה שאמשיך לשכב בשקט? להתהפך בקברי??? לא ולא! אני איש מעשה!!! במצב כזה כל האמצעים כשרים!!! אז קמתי! כמאמר המגילה – בארץ ישראל קם!

לקחתי מגילה ועט כמו שאני יודע, ועכשיו אני צריך לכתוב את ההמשך.

העם צריך חזון. חזון שיציל אותו, שיראה לו את הדרך קדימה...

אבל יש לי מחסום. נסגרו לי הצ'אקרות. בלוק של סופרים. אני חייב לעשות ריסטרט – אני לא מכיר מספיק טוב את הנוער של ימינו, אני לא יודע מה הולך, מה נכון, מה שולטטטטטתת... אבל – רגע, אתם בטח כן מכירים! אולי תעזרו לי היום? אני לא מכיר מספיק טוב את מה שעכשיו ואתם לא מכירים מספיק טוב את מה שהיה... אז מה אתם אומרים? בואו נלך יחד, נשחק קצת, נלמד קצת, נכיר קצת וניפגש כאן עוד כמה שעות?

הא! אין כמוני. איזה רעיון בן... גוריון! אני מאוד מעריך את זה, אין כמו הנוער בארץ ישראל, תמיד אמרתי זאת. לכן, לכו לכם, ובינתיים אני אכין את המגילה....

יורד מהבמה.

ב. חידון טריוויה (כ-15 דקות):

מנהלים חידון מהיר שמטרתו לעורר סקרנות יותר מאשר לבדוק ידע. בכל פעם שואלים שאלה במיקרופון ומבקשים להצביע ולענות – מי שמצביע ראשון המדריך אומר את שמו ובאיזו כיתה הוא (או את צבע הקבוצה שאליה הוא משתייך) בקול, מכריז אם הוא צדק או טעה וממשיך הלאה.

1. מתי הוכרזה המדינה? (ה' באייר תש"ח)
2. נכון או לא נכון – תוכנת האנטי וירוס הראשונה בעולם פותחה בישראל. (נכון)
3. איזה מהשמות הבאים היה אחד השמות שהוצעו כאפשרות לשם המדינה – עבריייה, יהודה, ציונה, רותי. (שתי התשובות הראשונות נכונות)
4. מי האיש היחיד הנזכר בשמו במגילת העצמאות? (בנימין זאב הרצל)
5. איך קראו לאישה היחידה שכיהנה כראשת ממשלה בישראל, ואיזה פריט לבוש שלה זכה לכבוד מיוחד? (גולדה, נעלי גולדה)
6. מי היה ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל? (דוד בן גוריון)
7. כמה מדינות הצביעו "בעד" סיום המנדט הבריטי והקמת מדינה יהודית בארץ ישראל בעצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר? (33)
8. באיזו מלחמה אוחדה ירושלים? (ששת הימים)
9. מי כתב את ההמנון? (נפתלי הרץ אימבר)
10. מהם ראשי התיבות פלמ"ח? (פלוגות מחץ)
11. כמה ישראלים זכו בפרס נובל עד היום? (12 – שיעור מהגבוהים בעולם ביחס לגודל המדינה)
12. נכון או לא נכון – בישראל נמדדה הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנמדדה אי פעם ביבשת אסיה (נכון) – בשנת 1942 נמדדו בקיבוץ טירת צבי בעמק בית שאן 54 מעלות צלזיוס)
13. נכון או לא נכון – כל מי שחתם על מגילת העצמאות היה בטקס הכרזת העצמאות. (לא נכון – חלק מהחותמים היו נצורים בירושלים וחתמו באיחור)
14. כמה מתוך החותמים על מגילת העצמאות היו ילידי הארץ? (אחד בלבד – בכור שלום שטרית)

ג. לוחות זמנים והתארגנות (כ-10 דקות):

עולה מדריך אחראי ומסביר על התכנית. מקריאים את החלוקה לקבוצות ומתפזרים לחדרים.

תחנה 1: מגילת העצמאות – נעים להכיר!

משך הזמן: 45 דקות.

מיקום: כיתה גדולה או מגרש בחוץ.

ציוד והכנות:

ערכת מגילת העצמאות.

אמצעי הקרנה, השמעה ואינטרנט זמין.

מהלך הפעילות:

זמן	מהלך הפעילות	עזרים
פתיחה	משחק היכרות – כל אחד אומר את שמו ומילה אחת שמייצגת בשבילו עצמאות. (אתם מוזמנים לבחור בכל משחק שעולה על דעתכם).	
משחק	פורסים על רצפת הכיתה את שטיח מגילת העצמאות, ומספרים מעט על המסמך: המגילה המכוננת של מדינת ישראל, נוסחה לאחר טיוטות רבות, במאמצים רבים ובזמן מוגבל. אפשר לספר מעט על החלוקה לפסקאות (להרחבה – מערך מגילת העצמאות). עומדים סביב המגילה ומחלקים לכל משתתף כרטיסייה או שתיים מתוך הערכה (משפטים, תמונות מכל הקטגוריות). מסבירים: המטרה – למקם את כל הכרטיסיות מול משפטים רלוונטיים במגילה. חשוב להסביר שלא צריך לחפש את החפץ או המקום שבתמונה בתוך הטקסט, אלא להתייחס לרעיון שהתמונה מעבירה ולמצוא משהו שמתאים לו במגילה. מקצים לנושא 7-10 דקות, עוזרים במידת הצורך. לאחר שכולם סיימו בוחרים מתנדבים שיקראו את המיקום שבחרו לכרטיסיות השונות ויסבירו אותו. שואלים את הקבוצה – האם המיקום שנבחר מתאים לדעתכם לכרטיסייה? האם יש מקומות נוספים שיכולים להתאים לאותה כרטיסייה? האם יש כרטיסיות נוספות שמתאימות למשפט הזה? • נושאים כלליים שאפשר להפנות אליהם את תשומת הלב גם ללא קשר לבחירות הספציפיות של המשפטים: ○ המגילה פונה למגוון רחב של מגזרים בחברה, מייצגת פשרה והחלטה של כל נציגי העם יחד. ○ מקומה של הדת במגילה, פשרת צור ישראל. ○ האדם היחיד הנזכר בשמו חוץ מהחותמים – בנימין זאב הרצל.	שטיח מגילה, כרטיסיות

ציונות עם משמעות

	○ הפנייה כלפי חוץ למעגלים שונים – העולם, השכנים. ○ התייחסות לסוגיית ירושלים והגבולות של המדינה. ○ השותפות עם העולם היהודי שמחוץ לישראל. ○ החזון והאחריות שלנו כיום להתייחס אליו. ○ הקשר בין אז לעכשיו כפי שעולה מהנחת הכרטיסיות השונות.	
פתקים וכלי כתיבה	מבקשים מהמודרכים לבחור כרטיסייה אחת שאליה הם מתחברים כישראלים (זה יכול להיות משפט או תמונה), ולשבת לצדה במקום שבו היא הונחה ליד המגילה. מזמינים מתנדבים להציג את הכרטיסייה שבחרו ולהסביר איזה חלק מהישראליות שבהם מייצגת הכרטיסייה. מנהלים דיון על נושא שעולה מתוך אחת התמונות (אפשר לבחור בתמונה שהתיישבו לידה מספר מודרכים). שאלות לשילוב בדיון: • איך ראו כותבי המגילה את הנושא? • האם הנושא בא לידי ביטוי במציאות העכשווית? איך? • איך נראה הנושא בעיניכם כיום? • מדוע קיים פער (אם ישנו)? מראים שכל אחד התחבר כישראלי לכרטיסייה שונה, וכי יש דרכים רבות ושונות לאפיין את ה"ישראליות" – גם בתפיסה האישית שלנו וגם במה שעולה מתוך המגילה. (להרחבה על נושאי הדיון – מערכ מגילת העצמאות). מסבים את לבם של חניכים לכך שבחלק מהמקומות אפשר ליצור זוגות של דמויות – דמות היסטורית ודמות חדשה. מדגישים את הקשר של המגילה להווה ואת חשיבותה כמסמך מכונן.	דיון
	שתי אפשרויות לסיכום בהתאם לאופי הקבוצה ולנכונות שלה להשתתף: 1. <u>סיכום ברמה החווייתית-רגשית</u> מסכמים את התהליך שעברה הקבוצה בפעילות, שואלים את החניכים מה הם לוקחים ממנה להמשך, למה הם התחברו במגילה, מה הם אהבו במגילה, מה קומם אותם במגילה, למה הם הכי פחות התחברו. פעילות אפשרית – אפשר לבקש מהחניכים לעמוד ליד משפט שגרם להם לתחושה ולעשות סבב של מילה המתארת את התחושה.	סיכום: רגשי- חווייתי או ידע

ציונות עם משמעות

	לסיום מפנים שוב את תשומת לב לפער שבין הכתוב במגילה לקיים היום במדינה וקושרים לפעילות הבאה שיעברו. <u>2. סיכום ברמת הידע – משחק מי מכיר את המגילה</u> עומדים בשתי קבוצות משני צדי המגילה ועורכים תחרות. כל קבוצה בוחרת נציג. המדריך אומר הגדרה והקבוצה הראשונה שנציגה נגע במילה מתאימה או במקטע מתאים במגילה מקבלת נקודה. ההגדרות: 1. פסקה היסטורית 2. צידוק להקמת המדינה 3. פסקת החזון 4. פסקת ההצהרה 5. פנייה לעמי העולם 6. עבר 7. עתיד אחרי כל שאלה עוצרים ובודקים את התשובות, מתקנים אם יש צורך. מקפידים לא לדרוך על המגילה אלא רק מסביבה... מכתירים את חברי הקבוצה המנצחת בתואר אלופי מגילת העצמאות. לסיום מפנים שוב את תשומת הלב לפער שבין הכתוב במגילה לקיים היום במדינה וקושרים לפעילות הבאה שיעברו.	
--	--	--

***סרטון (3 דקות): [היהודים באים](#)

אפשר להקרין את הסרטון במהלך המערך (אם יש זמן) ולדבר על המורכבות בקבלת החלטות כאשר קיים מגוון רחב של אנשים מעדות שונות, בעלי עמדות פוליטיות שונות, המגיעים מתפוצות שונות וממגזרים שונים. כיצד ניסו במגילה להשמיע את ריבוי הקולות הללו? האם הדבר הצליח? לצורך הפעלת היחידה הזו אתם צריכים להיערך עם כיתה מתוקשבת – מסך, מקרן, רמקולים, מחשב+אינטרנט.

תחנה 2: האנשים מאחורי ההכרזה

משך הזמן: 45 דקות.

מיקום: כיתה.

ציוד והכנות:

- ערכת הכרזת המדינה.
- אמצעי הקרנה והשמעה, אינטרנט זמין.

מהלך הפעילות:

זמן	מהלך הפעילות	עזרים
20 דקות	פותרים במבוא על המצב בארץ לאחר כ"ט בנובמבר (אפשר להיעזר בציר הזמן כעזר המחשה). מקרינים קטעים מתוך הסדרה "הכול אנשים" (מודי בראון) על הכרזת המדינה, בין קטע לקטע עוצרים ומסבירים. באמצעות הקטעים סוקרים את האירועים ואת המצב והאווירה שקדמו להכרזת המדינה ועורכים היכרות ראשונה עם הדמויות. חשוב להסביר מי היא כל דמות (שרת, גולדה, אוטה וליש, זאב שרף), מה תפקידה, איך היא מתחברת לסיפור הכללי. להרחבה על הדמויות ולתמונת המצב טרם ההכרזה – ראו מערך ערכת הכרזת המדינה, שנמצא כאן <	ספירלת תמונות, ציר זמן, אמצעי הקרנה והשמעה (רמקולים, מחשב, מסך, מקרן)
פתיחה וציר זמן	קטעים מתוך הכול אנשים – בן גוריון מכריז על הקמת מדינת ישראל 3:15-5:20 (טיסת שרת לארה"ב – עד הקטע של זאב צחור) 5:40-8:00 (בן גוריון, בית קק"ל, גולדה, שרת – עד הקטע שבו רואים את יאיר גרבוז) 12:25-14:35 (אוטה וליש, זאב שרף) 18:56-23:11 (שרף, בן גוריון, גולדה, שרת, ההכרזה) הערות: חשוב להכיר היטב את הקטעים ואת הפרק כולו לפני הפעילות, כדאי למנות עוזר מבין החניכים שישלוט על העצירה וההעברה של הקטעים. על פי אופי הקבוצה אפשר להקרין את הפרק כולו.	אינטרנט פעיל

ציונות עם משמעות

15 דקות	מחלקים את החניכים לקבוצות עבודה של עד 5 משתתפים, ומחלקים לכל קבוצה את יומן ההכרזה שלי. מזהירים – כל קבוצה שומרת את הדמות שקיבלה לעצמה ולא מגלה לקבוצות האחרות מי היא.	יומני ההכרזה שלי
10 דקות	מקצים 10 דקות שבהן כל חוליה לומדת ומכירה את הדמות בינה לבין עצמה. על כל קבוצה לבחור את הדרך שבה היא רוצה להציג או לתאר את הדמות שקיבלה בפני כל הקבוצות (חידה, פנטומימה, משפט מהטקסטים שמאפיין את הדמות).	מערך הכרזת המדינה
10 דקות	משחק ניחושים: בתום הזמן מבקשים מכל קבוצה שתציג את הדמות למליאה. על הקבוצות האחרות לנסות לנחש מי היא הדמות המדוברת – מה הקשר שלה לאירוע ולא דווקא מה שמה . לאחר שמסתיים משחק הניחושים מרחיבים על כמה מהדמויות ומדגישים שרק הודות לשיתוף הפעולה, לאומץ הלב ולתושייה של אנשים רבים, גם כאלה שאינם מוכרים מאוד וידועים, המעמד הזה הצליח להתקיים. מקריאים לסיום את דבריה של גולדה מאיר על החוויה האישית שלה בזמן ההכרזה (מתוך מערך הכרזת המדינה).	מערך הכרזת המדינה
סיכום	לסיום מפנים את תשומת לב החניכים לכך שהאנשים מאחורי ההכרזה היו אנשים נורמטיביים כמונו, ומעלים נקודה למחשבה – האם כל אחד יכול להיות מנהיג?	

תחנה 3: המגילה שלנו

משך הזמן: 45 דקות.

מיקום: כיתה .

ציוד והכנות:

נייר וכלי כתיבה.

אמצעי הקרנה והשמעה, אינטרנט זמין.

מהלך הפעילות:

זמן	מהלך הפעילות	עזרים
10 דקות	שתי אפשרויות לפתיחה בהתאם לאופי הקבוצה ומה שנכון עבורכם כמנחים:	אמצעי הקרנה והשמעה
חזון ורצון – שיר	1. <u>"יכול להיות שזה נגמר"</u> משמיעים או מקרינים את השיר <u>"יכול להיות שזה נגמר" של יהונתן גפן</u>. המשימה: החניכים מתבקשים לבחור שורה שהם התחברו אליה בשיר. עורכים סבב שבו הם מספרים לאיזו שורה התחברו ומדוע. שאלות לדיון: - למרות תנאי המחיה הקשים בתקופת החלוצים, "אומרים שהיה פה שמח". מה היה כל כך שמח בעבר? - האם לדעתכם החלוצים עצמם חשו את ה"שמחה" המדוברת באותם הימים או רק בהסתכלות לאחור? האם קיימת בנו נטייה להאדיר את העבר ולהסתכל על אירועי העבר באור ורוד? "יכול להיות שזה נגמר". מה נגמר לדעתכם? ולמי? - בשירים אנו רואים התרפקות על העבר לצד תקווה וציפייה שמשהו אחר יעשה את העתיד טוב יותר. - מה זה אומר על חיינו בהווה? "היה להם בשביל מה לקום בבוקר". בשביל מה יש לנו כחברה לקום בבוקר גם היום?	

ציונות עם משמעות

	האם אין יותר "ביצות לייבש" או אולי הביצות פשוט השתנו? ○ האם יש לנו היום חזון? האם חזון הוא חשוב? למה חשוב חזון קולקטיבי לעם? 2. <u>"אני רוצה גם"</u> משמיעים או מקרינים את השיר <u>"אני רוצה גם" של יהודה פוליקר</u>. שאלים: • אילו מסרים עוברים בשיר? • האם בשיר יש ביטוי לפער בין הווה מצוי לעתיד רצוי? • האם בשיר יש חזון? • מה ההבדל בין חזון לרצון? • האם יש דבר כזה חזון אישי? • למה חזון הוא חשוב? למה חשוב חזון קולקטיבי לעם? מקריאים את ההגדרה המילונית של חזון: "1. תמונה שאדם רואה בחלומו, בדמיונו או בעיני רוחו. 2. מראה נבואי, נבואה. 3. תכנית אידיאלית, תיאור של דברים בעתיד בהתאם לשאיפה, משאת נפש".	
15 דקות	מבקשים מכל אחד מהחניכים לכתוב על פתק משפט שנפתח במילים "מדינת ישראל היא". אפשר לכתוב דברים חיוביים ושליליים, שמבטאים את הדמות של המדינה כיום בעיני הכותב. מזמינים מתנדבים להקריא ברצף את המשפטים שכתבו – מתקבל תיאור של המדינה בעיני החניכים כיום (חשוב להקפיד שיינתן ביטוי לדברים חיוביים ושליליים, דברים אישיים וקולקטיביים). אפשרות נוספת בהתאמה לקבוצה ובכפוף לגודלה: יושבים במעגל וכל אחד בתורו אומר את המשפט שלו, כאשר השני חוזר אחרי המשפט של הראשון ומוסיף את שלו, השלישי חוזר אחרי משפטי הראשון והשני ומוסיף וכן הלאה.	מדינת ישראל היא
15 דקות	מקריאים את פסקת החזון מתוך המגילה ומנהלים דיון על הרלוונטיות שלה אלינו כיום, על הפער בין רצוי למצוי (התיאור שהקראנו בחלק הקודם). שאלות לדיון: • האם המדינה כיום נראית כפי שתיארו אותה במגילה? • האם לדעתכם קיים פער בין התיאור של המדינה במגילה לאיך שאנחנו חווים אותה כיום?	דיון – "מדינת ישראל תהא"

ציונות עם משמעות

	• האם המגילה כמסמך רלוונטית לחיים שלנו היום? במה? • איך נוכל לסגור את הפער בין חזון למציאות? • האם החזון שלנו כיום צריך להשתנות? • אילו דרכים מעשיות יש לנו כיום לשנות את המציאות?	
נייר וכלי כתיבה	15 דקות המגילה שלנו – חזון ומעשה נחלקים לקבוצות וכל קבוצה צריכה לבחור ערך שאותו חברה רוצים לשנות ולנסח שני משפטים: משפט חזון – כיצד היא הייתה רוצה לראות את מדינת ישראל בעוד ארבעים שנה, ומשפט מעשה – כיצד אפשר להגשים את החזון. לדוגמה: החזון שלנו: מדינת ישראל תהא מדינה של שוויון זכויות מלא בין העדות. מה נעשה בשביל להגשים את החזון? נקים תנועת נוער שמערבת ומקרבת עולים וילידי הארץ. מקריאים ומעתיקים את משפטי החזון והמעשה לגיליון המגילה שלנו. *** דגש – ביחידה זו אנו רוצים להעצים את החניכים ולתת להם תחושת כוח ויכולת לקבל אחריות על חייהם ולשנות את מה שאפשר לשנות. לכן חשוב שמשפט העשייה שהם ניסחו יהיה משהו שהם יכולים לעשות בבית הספר, בסביבתם הקרובה, או בקהילתם. לסיכום – אפשר לספר על קק"ל, שנוסדה כדי ליצור כלים מעשיים להגשמת החזון הציוני. אפשר להקריא את הציטוט מדבריו של הרצל ולציין את הערך של חזון כמשהו לשאוף אליו, משהו שאולי הוא בלתי מושג ולעולם לא יוגשם במלואו, אבל בכל זאת חיוני וחשוב עבור כל אחד. "... קראתי פעם לציונות אידיאל אין סופי, ואני מאמין באמת כי גם לאחר השגת ארצנו, ארץ ישראל לא תחדל מלהיות אידיאל, כי בציונות כפי שאני מבין אותה כלולה לא רק השאיפה אל כבדת ארץ מובטחת כחוק בשביל עמנו האומלל, אלא גם השאיפה לשלמות מוסרית ורוחנית..." מתוך ספרו של תיאודור הרצל, "בפני עם ועולם", כרך ב'	

סיכום

(במהלך היום מכין המדריך האחראי (רכז) את האולם לסיכום – עריכת השולחן ותליית הרקע להכרזת העצמאות, הכנת אמצעי הקרנה והגברה).

מתאספים שוב בפורום מלא באולם שבו פתחנו את הפעילות.

1. המדריך האחראי עולה ומסכם את היום – איפה התחלנו, מה עשינו בכל התחנות: "הכרנו את מגילת העצמאות, למדנו על האנשים שמאחורי ההכרזה וגם על האירועים שהובילו אליה. ראינו יחד שלא היה פשוט להחליט על הכרזת המדינה ברגעים שלפניה ושרק הודות לאומץ, לשיתוף הפעולה, לאחריות ולמנהיגות של אנשים רבים ושונים ברגע מכונן אחד – זה הצליח. בואו ניזכר איך הגענו ליום הגדול".
2. מקרינים את חלקה הראשון של מצגת "[רק בישראל](#)" – משקופית הגלות ועד הכרזת המדינה – סוקרים ומסבירים בקצרה כמעין סיכום לאירועים. המדריך מקריא את קטעי הקריאה הרלוונטיים או מסביר בעל פה. המצגת משמשת ככלי עזר לסיכום היום.
או: אם בית הספר הביע נכונות והתארגן לנושא מראש – עורכים מסכת "רק בישראל" מלאה.
3. מקרינים מתוך המצגת את סרטון הכרזת המדינה.
4. מזמינים נציג מכל קבוצה לעלות לשבת מאחורי שולחן ההכרזה ולהקריא בתורו את המגילה שהכינה קבוצתו (אפשר ורצוי לשלב תחפוזות ותלבושות).
5. מזמינים את מנהל/ת בית הספר לשאת דברי סיכום וסיום (אם עורכים מסכת מלאה, דברי המנהל/ת יכולים להשתבץ אל תוך המסכת).
6. מדלגים לשקופית האחרונה במצגת ושרים יחד את השיר "שלום לך ארץ נהדרת". אפשר להמשיך לשירה בציבור בהתאם לרצון ולזמן שנותר.